

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioann. Ionstoni|| Historiae Natvralis|| De|| Exangvibvs|| Aqvaticis|| Libri IV||

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVII.

VD18 90529022

Titelblatt

urn:nbn:de:gbv:45:1-11100

IOANN. IONSTONI
HISTORIAE NATVRALIS
DE
EXANGVIBVS
AQVATICIS
LIBRI IV
TABVLIS VIGINTI
AB ILLO CELEBERRIMO
MATHIA MERIANO
AERI INCISIS ORNATI
EX SCRIPTORIBVS TAM ANTIQVIS,
QVAM RECENTIORIBVS
MAXIMA CVRA COLLECTI
QVOS
OB RARITATEM DENVVO INPRIMENDOS
SVSCEPIT

FRANCISCVS IOSEPHVS ECKEBRECHT

BIBLIOPOLA HEILBRVNNENSIS

MDCCLXVII.

IOANN. IONSTON
HISTORIAE NATURALIS
EXAMINIBVS
AGRICIS

LIBRI IV
TABVLIS VIG
MATHIA MEL
VERI INCISIS OR
EX SCRIBTORIBVS TAM
QVAM RECENTIORIBVS
MAXIMA CURA COLL
OR RARITATEM DENO INP
FRANCISCO JOSEPHVS ECKI
HISTORIAE NATURALIS

De *sensibus* nullum est dubium. Dormire et somnare apud Aristotelem habemus.

genera si excipias. Succum salsum exiguum crudum copiosum habere scripsit Galenus. Flatus parere, elixataque probiora effici, quod humor no-

Galen. l. de boni et mali succi cibis.

Ufus. Apponebantur olim mensis; et pro-
Arist. H. A. l. 4. c. 14. Arist. de Gen. l. 1. c. 19.
 babantur maxime gravida. Nec nunc a culina exulant, quaedam Polyporum

quando in cibo fuerint, dubium.

TITVLVS II.

DE MOLLIBVS IN SPECIE.

CAPVT I.

De Polypo.

TAB. I. r. *Arouand. Exangu. l. 1. c. 2.*
 Nomen. **T**ANTVM de Molluscis in genere sufficiat, jam in specie de iis agemus. Numerantur autem inter ea, *Polypus*, *Sepia*, *Loligo*, quibus *Leporem marinum* adicimus.

Polypus, qui pro ratione Dialectorum, *πολύπους*, *πάλυψς*, *πέλυπος*, *πόλυπος*, et *πόλυψ* vocatur, a multitudine pedum, nomen fortitus est. Antiphylus Byzantius in quodam Epigrammate *πελυπόδην* dixit. Lacones *ἀνύσεων*, alii *όνον*, seu asinum marinum, infimae aetatis Graeci Octapodia, seu Octapodos vocavere.

Descriptionem quod attinet, *Ventrem* tum figura tum tactu, cum Sepiis similem habere, stomachum nimirum five gulam ab ore praelongam, quam ingluvies excipit; tum ventrem conjungi, ac intestinum simplex ventri annecti, et usque ad exitum tendere, Aristoteles prodidit. *Cerebrum* in dissecto duplex conspici, citat ex Aristotele Athenaeus, qui et *atramentum* ejus subrufum esse, et in vesica, quam *μήκων* vocant, quoque supra ventrem, auctoribus Aeliano et Scholiaste in Aristophanem, sita est, contineri, scribit, minusque hujus quam Sepiam, et quidem ad mutum habere, quod brachia habeat coloremque mutet, ubi amissum est, accrescere, et nunquam ejus copia desit, Aristoteles addidit. *Caput* ei praedurum quam diu vivit, et quasi inflatum est. Alveus id in caeteris mollibus dicitur, quod brevius et rotundius conspiciatur. *Oculi*, supra duos pedes: *Os* et dentes in pedum medio. *Pedes* habet ut reliqua octopoda, nos membrana interjecta magnos, non solum ad natandum, sed et ad

ambulandum utiles, quorum medii quatuor habentur maximi, ut bina saepe cubita superent, cum acetabulorum ordine duplici, quibus ori cibum admovent; reliqui quatuor, duo superne, totidem inferne, minimi. A quibusdam brachia, ab aliis, *Cru-ra*, *Cirri*, a Plinio barbae, vocantur. Acetabula Aristoteles *πλεκτόνας*, alii *κοτυληδόνας*, Antiphilus Bizantius *ἐλικας*, Antipater Thetталus *πλοχμές*, Ovidius flagella, dixere, *πῆλμα* a Hesychio et Varino dici, nonnulli credidere, alii id capiti tribuunt. *Dorsum*, Plinius partem laevem appellat, a qua acetabulorum ordo inchoatur. *Cervicem*, habet imbecillam, cum premitur. *Pinnulam* ipsi angustam, de medio ortam, quod parvum habeat alveum, quem pedibus suis dirigere possit, Aristoteles tribuit. Plinius ob eandem causam, habere negat. Tam esse exiguum, ut minime aut vix conspici possit, experientia didicimus. *Fistula* ipsi in dorso, cava, qua mare transmittit: eamque modo in dextram partem, modo in sinistram transfert. *Rostrum* Psittaci, si Scaligero et Bellonio, fides. *Cutis* nulla, quamvis Bellonius pedes cute contegi reliquerit. *Caro* alba, cavernosa, meatuumque plena, quod apud Galenum et Plutarchum legimus.

Arist. de part. l. 4. c. 9.

Arist. H. A. l. 4. c. 9.

Plin. H. N. l. 9. c. 29.

Scalig. Exerc. 218. Bellon. Observ. l. 1. c. 14.

Galen. de sympt. caus. l. 3.

Locus. Plut. qu. natur. 19.

** Athen. l. 7. Strabo Geogr. l. 3. Oppian. Hal. l. 1.*

In mari Adriatico sunt frequentissimi. Thasus et Caria optimos, Corcyra magnos alit. In exterioribus Cartaeae locis ad talenti pondus accedere, Strabo scribit. In Ponto Euxino non reperiuntur magni, si Oppianum sequimur: circa Hellepontum nulli, quod hoc mare ad Boream spectans